

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/208/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114215260
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5114215260.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej, sudcov JUDr. Yvetty Dzugasovej a JUDr. Adriany Gallovej, v právnej veci žalobcu: Obvodné stavebné bytové družstvo Žilina, /skrátene OSBD Žilina/, so sídlom Tulská 33, 010 08 Žilina, IČO: 00 176 265, zastúpeného spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Ing. Martin Chlapík, s.r.o., so sídlom Sládkovičova 13, 010 01 Žilina, IČO: 47 253 339, proti žalovanej: F. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. V. X/XX, XXX XX I., o zaplatenie sumy 23,61 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 4C/217/2014-53 zo dňa 30. 03. 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 4C/217/2014-53 zo dňa 30. 03. 2016 mení tak, že:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 6,52 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 8,75% od 16.06.2011 ročne zo sumy 6,52 Eur do zaplatenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietla.

Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 46 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 23,61 Eur s príslušenstvom. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že medzi sporovými stranami došlo k uzavretiu nepomenovanej zmluvy podľa § 51 Občianskeho zákonníka, v rámci ktorej žalobca prostredníctvom spoločnosti TESATEL, s.r.o. poskytoval žalovanej služby „retransmisie rozšíreného súboru televíznych programov“ a žalovaná bola povinná za tieto služby zaplatiť. Žalovaná sa ako konečný užívateľ zaviazala pravidelne platiť dojednanú cenu za poskytnutú službu vo výške 80,- Sk + 18,40 Sk DPH, a to štvrťročne, čo predstavuje sumu 295,- Sk (9,80 Eur), pričom cena za základný súbor programov je súčasťou mesačného predpisu OSBD. Okresný súd predovšetkým skúmal podmienky, resp. oprávnenosť žalobcu upraviť v zmluve dojednanú cenu za poskytované služby. V zmysle článku IV. ods. 3 dojednanú cenu mohol poskytovateľ služby upraviť len v stanovených prípadoch. K žiadnej zmluvnej predpokladanej situácii nedošlo, a preto žalobca nemohol od žalovanej požadovať zaplatenie zvýšenej ceny za poskytnutú službu. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a žalovanej ako úspešnej strane nepriznal náhradu trov konania z dôvodu ich neuplatnenia.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia na ďalšie konanie, resp. jeho zmeny tak, že odvolací súd jeho žalobe vyhovie.

4. Uviedol, že žalobca bol oprávnený upraviť dohodnutú cenu poskytovaných právnych služieb, a to na základe článku IV. bod 3 písm. c) Zmluvy. Z uvedeného ustanovenia zmluvy je zrejmé, že žalobca bol oprávnený v prípade programových zmien a zmien cien za autorské práva upravovať výšku ceny, čo sa aj uskutočňovalo, pričom je zrejmé, že programová ponuka v roku 2001 a v roku 2008 bola nepomerne

odlišná, čo vyplýva aj z praxe pri enormnom náraste rôznych televíznych programov. Žalobca ku svojej žalobe predložil poslednú takúto úpravu ceny z roku 2007 oznámenú žalovanej dňa 03.12.2007, ktorú žalovaná bez výhrad akceptovala, od zmluvy neodstúpila, hoci takúto možnosť mala, a platila zvýšenú cenu riadne od 01.02.2008. Možno tak konštatovať, že medzi stranami súdneho konania nebola výška dohodnutej odplaty za poskytované služby sporná. Pri dodržaní zásady kontradiktórnosti súdneho konania nie je potom zrejmé, prečo súd z vlastnej iniciatívy posúdil skutočnosť ohľadom zvýšenia ceny v neprospech žalobcu ako nepreukázanú. Žalobca vôbec o takomto posúdení zo strany súdu nemal a nemohol mať vedomosť, keďže žalovaná túto skutočnosť v konaní nenamietala a v konaní je absolútne nečinná. Ak by tomu tak bolo, žalobca by podľa namietaných tvrdení žalovaného predložil ďalšie potrebné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Nie je zrejmé, na akom základe súd žalobu zamietol v celom rozsahu, keďže v odôvodnení napadnutého rozsudku uvádzal, že žalobca nepreukázal len zvýšenie ceny za poskytnutú službu, ale nie dohodnutú základnú cenu podľa zmluvy. Odvolateľ poukázal na fakt, že v obdobných veciach mu bolo v súdnych konaniach na Okresnom súde Žilina vyhovie.

5. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadřila.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP toto rozhodnutie v zmysle § 388 CSP zmenil spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozsudku.

7. V posudzovanej veci uplatňoval žalobca žalobou doručenou okresnému súdu dňa 05.05.2014 nárok na zaplatenie sumy 23,61 Eur, pričom argumentoval existenciou Zmluvy o poskytnutí služby rozšíreného súboru televíznych a rozhlasových programov vo verejnej telekomunikačnej sieti OSBD Žilina zo dňa 01.12.2001. Žalobca zároveň poukazoval na obsah Oznámenia o zmene ceny zo dňa 03.12.2007, ktoré modifikovalo cenu za dohodnuté služby. Splatnosť odplaty bola dohodnutá štvrtročne na 15. deň príslušného zvoleného obdobia. Žalovaná podľa tvrdení žalobcu nezaplatila dohodnutú cenu služieb za mesiace máj až júl 2011, čo predstavuje dlh vo výške 23,61 Eur. Splatnosť celého dlhu bola podľa názoru žalobcu najneskôr do 15.06.2011. V súvislosti so vzniknutým dlhom požadoval žalobca aj zaplatenie zákonného úroku z omeškania v rozsahu 8,75% ročne. K žalobe boli pripojené aj listinné dôkazy vrátane Zmluvy zo dňa 01.12.2001 a Oznámenia o zmene programovej ponuky a úprave ceny rozšíreného súboru programov káblovej televízie OSBD Žilina.

8. Tak ako konštatoval okresný súd v napadnutom rozhodnutí, z obsahu Zmluvy o poskytnutí služby rozšíreného súboru televíznych a rozhlasových programov vo verejnej telekomunikačnej sieti OSBD Žilina krajský súd zistil, že túto uzavreli strany sporu dňa 01.12.2001 a jej predmetom bolo poskytnutie služby „retransmisie rozšíreného súboru televíznych programov“. Zmluvné strany sa dohodli na štvrtročnej cene za označené služby v sume 80,- Sk + 18,40 Sk DPH, t. j. 98,40 Sk x 3 = 295,- Sk (9,79 Eur). Termín platenia bol dohodnutý na začiatok zvoleného obdobia do 15 dní, pričom 15. deň je posledný deň splatnosti. Podľa článku IV. ods. 3 zmluvy mohol poskytovateľ služby upraviť cenu služby len v presne definovaných prípadoch - v prípade inflácie, ak by došlo k zmene daňových, colných zákonov a iných zákonov či ekonomickým zmenám ovplyvňujúcich cenu služby alebo v prípade zmeny cien autorských práv alebo zmeny v ponuke služieb poskytovateľa technického servisu, prípadne vysielateľov zo zákona.

9. Keďže žalovaná ostala v konaní nečinná, mohol súd vychádzať v konaní len z prezentovaných tvrdení žalobcu a ním predložených dôkazov, ktoré mohli byť podkladom pre vydané rozhodnutie. Krajský súd zároveň k uvedenému uvádza, že bol to práve žalobca, ktorý v zmysle ustanovení § 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p. bol povinný súd uviesť podstatné skutkové tvrdenia a tieto následne preukázať podľa § 120 ods. 1 O.s.p. Aktuálne (od 01.07.2016) je táto povinnosť žalobcu v sporovom konaní riešená v 132 CSP a § 149 a nasl. CSP. Pokiaľ žalobca túto povinnosť splnil v ním určenom rozsahu, okresný súd nemohol nad tento rámec skúmať ďalšie podstatné skutočnosti, ani vykonávať iné nenavrnuté dôkazy. Obdobne to platí aj pre odvolací súd, ktorého dôkazná iniciatíva je výrazne redukovaná na základe princípu neúplnej apelácie platného pre druhoinštančné konanie.

10. Odvolací súd sa v prejednávanej veci zaoberal jednak opodstatnenosťou výšky žiadaného práva, ako aj prípadným premlčaním, a to z úradnej povinnosti tak, ako to ukladá ustanovenie § 5b

zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Na možnosť použitia uvedeného ustanovenia, ktoré krajský súd považoval pre danú vec za rozhodujúce, boli strany konania upozornené postupom podľa § 382 CSP.

11. Z obsahu Zmluvy uzavretej medzi procesnými stranami je zjavné, že cena služieb predstavovala sumu 295,- Sk štvrťročne (t. j. 9,79 Eur). Pokiaľ žalobca tvrdil, že za poskytnuté služby mala žalovaná platiť viac na základe Oznámenia zo dňa 03.12.2007, bol povinný súdu preukázať, že tu nastala niektorá zo skutočností predpokladaných v ustanovení článku IV. ods. 3 Zmluvy zo dňa 01.12.2001, teda, že došlo k inflácii, zmene právnych predpisov, zmene cien autorských práv, zmene v ponuke služieb poskytovateľa technického servisu, prípadne vysielateľov zo zákona. Žiadna takáto skutočnosť nevyplývala z obsahu žaloby, ani z Oznámenia zo dňa 03.12.2007, ktoré len deklaruje rozšírenie programovej služby, nie však konkrétny dôvod zvýšenia ceny majúci základ v spomínanom ustanovení Zmluvy. Nemožno súhlasiť so žalobcom, ktorý poukazoval na neprímeranú iniciatívu súdu pri vykonávaní dôkazov. Zo žiadnej listiny predloženej v konaní nevyplýva záver o nespornosti zvýšenej ceny služieb a žalobca zároveň nepreukázal, že by k takémuto úkonu - jednostrannej modifikácii zmluvy bol oprávnený. Krajský súd (obdobne ako súd prvej inštancie) vyhodnotil predložené dôkazy podľa § 191 CSP, nevykonával žiadne iné dôkazy ako bolo navrhnuté, pretože mu to nedovoľuje procesná úprava. Ak žalobca poukázal na prekvapivosť napadnutého rozsudku, ktorá mu znemožnila prezentovať ďalšie prostriedky procesného útoku, k uvedenému treba uviesť, že aj pri akceptovaní tejto námietky, odvolateľ v podanom opravnom prostriedku nijako v konkrétnostiach nedefinoval zrozumiteľný dôvod, ktorý ho viedol k jednostrannému zvýšeniu ceny za poskytované služby. Na základe uvedeného potom krajský súd dospel k presvedčeniu, že dôvody pre priznanie zvýšenej ceny podľa Zmluvy tu neboli dané.

12. Uvedené závery samozrejme nemohli nič zmeniť na tom, že žalobcovi prislúchala cena pôvodne zmluvne dohodnutá, čo okresný súd zjavne opomenul vyhodnotiť. Za označené obdobie troch mesiacov tak žalobcovi prislúchalo právo na zaplatenie sumy 9,79 Eur. V zmysle ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. však bol krajský súd povinný zaoberať sa, či takéto právo možno priznať v súdnom konaní.

13. Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

14. Žiada sa uviesť, že právny vzťah strán konania mal spotrebiteľský charakter (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v nadväznosti na § 879f Občianskeho zákonníka). Ochrana spotrebiteľa vyžaduje ingerenciu inštitútov práva materiálneho i procesného, súkromného i verejného. Práve oblasť spotrebiteľských vzťahov je charakteristická prelínaním sa právnych úprav z oblasti hmotnoprávnej a procesnej, tvorí akési pomyselné „spojivo“ medzi právom verejným a súkromným. Právna úprava je zahrnutá ako v inštitútoch zaradených do Občianskeho zákonníka, tak do Občianskeho súdneho poriadku, rovnako ako do osobitných zákonov upravujúcich parciálne otázky ochrany spotrebiteľa, ako aj do Exekučného poriadku.

15. O povahe právnej normy nerozhoduje formálne kritérium zaradenia právnej normy do právneho predpisu, ale charakter právnych vzťahov, ktoré táto právna norma reguluje. Ak právna norma reguluje vzájomné subjektívne práva a povinnosti svojich adresátov priamo, nesprostredkovane súdnym zásahom, pôjde o normu hmotnoprávnú. Procesné právo naopak stelesňuje všetky tie normy, ktoré regulujú ľudské správanie v konaní zameranom na poskytovanie súdnej ochrany pred súdnymi orgánmi.

16. Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa normuje predovšetkým procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy a má preto charakter procesnoprávny. Týmto orgánom je najmä súd, čo vyplýva jasne a nepochybne z odvolávky normatívneho textu na premlčanie vo význame prekážky žalovateľnosti uplatneného subjektívneho práva. To, že zákonodarca použil v citovanej norme pojem premlčanie, ktoré je upravené v hmotnoprávných predpisoch, na tom nič nemení. Použil ho totiž v kontexte s prihliadaním na skutočnosti, ktoré bránia priznať plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy. Plnenie sa nepriznáva inak ako autoritatívnym deklaratórnym rozsudoch výrokom súdu - nemožno „priznať“ plnenie v hmotnoprávnom vzťahu, už len z toho dôvodu, že v súkromnoprávných vzťahoch majú subjekty rovné postavenie (jeden druhému nič „nepriznáva“ z pozície autority, ako je

to pri verejnoprávnych vzťahoch). Priznáva sa jednoznačne ochrana ohrozenému alebo porušenému subjektívnemu právu, čo je nepochybne a zrejme úloha civilného práva procesného.

17. Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje postup súdu, a preto sa má aplikovať režimom okamžitej aplikability procesných noriem, t.j. na všetky prípady v čase rozhodovania. Z tohto dôvodu nebolo zavedené ani osobitné prechodné ustanovenie, ktoré by účinky posúvalo na veci rozhodované po účinnosti predmetnej právnej úpravy, keďže vo všeobecnosti platí, že procesná norma sa má použiť od momentu jej účinnosti, a to aj na už začaté konania.

18. Splatnosť ceny služieb bola v Zmluve zo dňa 01.12.2001 určená na „začiatok zvoleného obdobia do 15 dní, pričom 15. deň je posledný deň splatnosti“. Zvoleným obdobím bol podľa článku IV. ods. 2 písm. b) štvrťrok (nie kalendárny štvrťrok). Zmluva bola uzavretá dňa 01.12.2001, teda od tohto času sa počítať prvý štvrťrok, ktorý predstavoval obdobie december 2001 - február 2002, ďalší štvrťrok predstavoval marec- máj 2002 atď. V duchu uvedeného spôsobu výkladu zmluvy boli potom v kontexte uplatneného nároku (obdobie máj - júl 2011) relevantné štvrťroky marec - máj 2011 a jún - august 2011. Cena za poskytnuté služby za obdobie marec - máj 2011 bola splatná podľa zmluvy dňa 15. marca 2011 a za obdobie jún - august 2011 nastala splatnosť 15. júna 2011. Žaloba bola podaná dňa 05.05.2014, z čoho je zjavné, že nárok na odplatu za požadované obdobie mája 2011 je premlčaný (§ 101 Občianskeho zákonníka). Súd mohol preto priznať len nárok na zaplatenie ceny za poskytnuté služby za obdobie jún - júl 2011 v sume 6,52 Eur (cena za služby za jeden mesiac predstavovala 9,79 : 3 = 3,26 Eur, t. j. za dva mesiace to bolo dvakrát uvedená suma).

19. Žalobca v konaní žiadal aj zaplatenie úrokov z omeškania, ktoré krajský súd priznal v zmysle § 3 a § 10c nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. Žalovaná sa dostala do omeškania deň nasledujúci po splatnosti dlhu, teda 16.06.2011, kedy základná úroková sadzba ECB predstavovala 1,25%; úrok z omeškania tak v zmysle spomínaného nariadenia predstavuje 9,25% ročne z dlžnej sumy. Žalobca v žalobe žiadal úrok z omeškania len v rozsahu 8,75% ročne, z ktorého dôvodu nemohol odvolací súd jeho návrh prekročiť.

20. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 262 CSP a § 255 ods. 2 CSP s použitím § 396 ods. 1 a 2 CSP, keď vychádzal z čiastočného úspechu žalovanej, ktorej čistý úspech v konaní predstavuje 46%. Úspech žalobcu predstavoval 27% zo žalovanej sumy (6,52 Eur / 23,61 Eur), úspech žalovanej tak dosiahol 73%. Čistý úspech žalovanej bol vypočítaný ako rozdiel daných percentuálnych údajov. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).